

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАХІДНОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан факультету фінансів та обліку
_____ Андрій КІЗИМА
«29» _____ 2025 р.

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
_____ Віктор ОСТРОВЕРХОВ
«29» _____ 2025 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА

з дисципліни

«ФІНАНСИ ДЕРЖАВНИХ УСТАНОВ І ОРГАНІЗАЦІЙ»

ступінь вищої освіти – бакалавр

галузь знань – 23 «Соціальна робота»

спеціальність – 232 «Соціальне забезпечення»

освітньо-професійна програма «Соціальне забезпечення»

Кафедра фінансових технологій та банківського бізнесу

Форма навчання	Курс	Семестр	Лекції (год.)	Практ. заняття (год.)	ІРС (год.)	Тренінг (год.)	Самост. робота студ. (год.)	Разом (год.)	Залік / екзамен (семестр)
Денна	3	6	32	14	3	6	95	150	Залік (6)

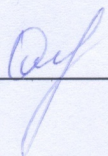
29.08.2025

Тернопіль – 2025

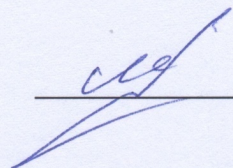
Робочу програму склав доцент кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу, канд. екон. наук, доцент Володимир КОСТЕЦЬКИЙ

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри фінансових технологій та банківського бізнесу, протокол № 1 від 28.08.2025 р.

Завідувач кафедри фінансових
технологій та банківського бізнесу
д-р екон. наук, професор

 _____ Ольга КНЕЙСЛЕР

Гарант ОПП
д-р. екон. наук, професор

 _____ Микола СТЕЦЬКО

СТРУКТУРА РОБОЧОЇ ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ «ФІНАНСИ ДЕРЖАВНИХ УСТАНОВ І ОРГАНІЗАЦІЙ»

1. Опис дисципліни

Дисципліна – «Фінанси державних установ і організацій»	Галузь знань, спеціальність, освітньо-професійна програма, ступінь вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ECTS (денна форма навчання) – 5	Галузь знань 23 Соціальна робота	Вибіркова дисципліна Мова навчання – українська
Кількість залікових модулів – 3	Спеціальність 232 Соціальне забезпечення Освітньо-професійна програма «Соціальне забезпечення»	Рік підготовки: 3 Семестр: 6
Кількість змістових модулів – 2	Ступінь вищої освіти – бакалавр	Лекції : 32 год. Практичні заняття: 14 год.
Загальна кількість годин: 150 год.		Індивідуальна робота: 3 год. Тренінг: 6 год. Самостійна робота: 95 год.
Тижневих – 10 год. Аудиторних – 3 год.		Вид підсумкового контролю – залік

2. Мета і завдання вивчення дисципліни

2.1. Мета вивчення дисципліни

Програму дисципліни «Фінанси державних установ і організацій» призначено для здобувачів освітнього рівня бакалавр денної форми навчання. Курс передбачає набуття здобувачами знань і практичних навиків щодо формування, розподілу та використання фінансових ресурсів установ і організацій державної форми власності. Дисципліна «Фінанси державних установ і організацій» передбачає послідовне і систематичне вивчення основних питань, знання котрих необхідне для професійної підготовки бакалаврів.

Мета курсу «Фінанси державних установ і організацій» полягає у формуванні у здобувачів теоретичних знань і практичних навичок щодо організації діяльності бюджетних установ, складанні кошторису, розрахунку нормативів та показників, необхідних у процесі планування; ознайомлення здобувачів з головними методами й прийомами фінансового планування щодо розрахунків необхідних економічних показників, які дають об'єктивну картину фінансового стану бюджетної установи, його фінансових результатів, зміни у структурі активів і пасивів тощо.

2.2. Завдання вивчення дисципліни

У результаті вивчення дисципліни «Фінанси державних установ і організацій» здобувачі повинні:

- ◆ пізнання сутності бюджетних установ в Україні, вивчення порядку заснування та організації діяльності бюджетних установ;
- ◆ засвоїти зміст та основні напрямки організації фінансів на підприємствах, установах, організаціях державної форми власності;

- ◆ ознайомитися з особливостями здійснення фінансово-господарської діяльності державними установами й організаціями;
- ◆ використовувати на практиці основи та методику планування фінансових ресурсів діяльності державних установ і організацій;
- ◆ пізнання методик проведення основних операцій та послуг, а також методик формування ресурсів бюджетних організацій, аналізу їх прибутковості та фінансової стійкості.

2.3. Завдання лекційних занять

Мета проведення лекційних занять полягає у тому, щоб ознайомити здобувачів із теоретико-організаційними засадами фінансів державних установ і організацій та специфікою фінансових відносин суб'єктів господарювання невиробничої сфери діяльності.

Мета викладення лекційного матеріалу полягає у:

- ◆ викладенні здобувачам згідно з програмою та робочим планом основних питань, що стосуються основ організації діяльності державних установ і організацій;
- ◆ формуванні у здобувачів освіти цілісної системи теоретичних знань з курсу «Фінанси державних установ і організацій».

2.4. Завдання проведення практичних занять

Метою проведення практичних занять є вироблення у здобувачів практичних навиків в оволодінні фінансовими розрахунками, що стосуються управління фінансовою діяльністю державних установ і організацій.

Завдання проведення практичних занять:

- ◆ засвоїти особливості функціонування фінансів державних установ і організацій;
- ◆ навчитися використовувати набуті теоретичні знання з основ організації фінансової діяльності державних установ і організацій у практичній діяльності;
- ◆ глибше засвоїти та закріпити теоретичні знання, одержані на лекційних заняттях.

2.5. Результати навчання

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувачі повинні:

знати:

- сутність бюджетної організації як специфічного суб'єкта господарювання та його роль у розвитку економіки;
- правові основи створення та діяльності бюджетних установ в Україні;
- порядок державної реєстрації та ліцензування бюджетних установ;
- формування доходів та видатків бюджетних установ;
- порядок планування кошторису бюджетних установ;
- особливості формування, структуру та джерела формування ресурсної бази бюджетних установ;
- розкрити порядок відкриття та ведення рахунків у відділеннях держказначейства й банківських установ;
- основні вимоги, що висуваються бюджетним установам щодо складання звітності фінансової та бюджетної звітності;
- сутність та види державного фінансового контролю;
- сутність, основні принципи та організаційну структуру бюджетних установ.

вміти:

- дати загальну характеристику активам бюджетних установ та організацій;
- визначити показники, які характеризують фінансову стійкість бюджетної установи;

- провести аналіз стану фінансово-господарської діяльності бюджетних установ;
- визначити посадовий оклад та розрахувати заробітну плату працівників бюджетних установ;
- оцінити рівень забезпеченості бюджетних установ працівниками та рівень ефективності їх роботи, повноти використання робочого часу і раціонального використання фонду заробітної плати;
- формувати і складати фінансову, бюджетну, податкову та соціальну звітність відповідним органам.

3. Програма дисципліни «Фінанси державних установ і організацій»

Змістовий модуль 1. Теоретико-організаційні засади фінансів державних установ і організацій

Тема 1. Сутність та особливості організації фінансів бюджетних установ і організацій

Сутність бюджетної організації як специфічного суб'єкта господарювання та його роль у розвитку економіки; основні види, функції та принципи функціонування бюджетних установ; правові основи створення та діяльності бюджетних установ в Україні; порядок їх державної реєстрації та ліцензування; особливості реалізації фінансового механізму бюджетних установ; формування доходів та видатків бюджетних установ; порядок планування кошторису бюджетних установ.

Тема 2. Основи бюджетного фінансування

Інституційна трансформація моделі фінансового забезпечення поточної діяльності бюджетних установ.

Суть бюджетного фінансування, його принципи, форми і методи. Особливості бюджетного фінансування в сучасних умовах.

Особливості реалізації фінансового механізму бюджетних установ.

Тема 3. Фінансові ресурси бюджетної установи

Сутність та функції власного капіталу бюджетних установ; фонди у необоротних активах, фонди у малоцінних та швидкозношуваних предметах, результат виконання кошторисів та результат переоцінок окремих активів; економічний зміст та завдання розрахунків у бюджетних установах; порядок організації розрахунків за платежами і податками до бюджету; розрахунків з іншими дебіторами і кредиторами; організація готівкових та безготівкових розрахунків, особливості організації розрахунків за попередньою оплатою та в порядку планових платежів тощо.

Тема 4. Кошторис бюджетної установи

Поняття кошторису бюджетної установи чи організації. Проблема кошторисного фінансування бюджетних установ.

Аналіз кошторисного фінансування бюджетних установ, що передбачає уточнення сутності бюджетного фінансування. З'ясування дефініції категорії «кошторисне фінансування» як форми бюджетного фінансування. Особливості здійснення кошторисного фінансування бюджетних установ на сучасному етапі.

Тема 5. Фінансове планування діяльності бюджетної установи

Зміст і принципи фінансового планування, організаційні засади бюджетного планування, функції головних розпорядників бюджетних коштів, поняття бюджетного фінансування, його форми та методи, порядок складання, розгляду й затвердження кошторисів бюджетних установ тощо.

Планування витрат на заклади освіти та охорони здоров'я, установи культури та органи місцевого самоврядування, фінансового забезпечення соціальних гарантій.

Змістовий модуль 2. Специфіка організації діяльності бюджетних установ і організацій

Тема 6. Майно бюджетної установи

Загальна характеристика активів бюджетних установ та організацій, їх види та класифікація; особливості формування, структура та джерела; порядок відкриття та ведення рахунків у відділеннях держказначейства й банківських установ; склад та структуру необоротних та оборотних активів бюджетних організацій; грошові кошти в касі установи; порядок відкриття рахунків в відділеннях держказначейства; кошти на рахунках в держказначействі та установах банків, депозитні кошти бюджетних установ.

Тема 7. Звітність бюджетних установ

Сутність фінансової звітності; основні вимоги, що висуваються бюджетним установам щодо складання звітності; склад, порядок та терміни подання місячної, квартальної і річної фінансової та бюджетної звітності, вимоги до розкриття її елементів; порядок складання і подання відповідним органам податкової та соціальної звітності; пояснювальна записка; форми фінансової звітності; розпорядники бюджетних коштів, одержувачі бюджетних коштів; основні нормативні акти, що визначають порядок складання звітності бюджетних установ.

Тема 8. Аналіз фінансово-господарської діяльності бюджетних установ

Сутність та необхідність фінансового аналізу бюджетних установ; зміст, задачі та джерела аналізу діяльності бюджетних установ; методичні прийоми фінансового аналізу в системі контролю, розподілу й використання бюджетних коштів; організаційноінформаційна модель аналізу розподілу і використання бюджетних ресурсів; об'єкти і суб'єкти аналізу; система економічних показників фінансового аналізу; інформаційне забезпечення аналізу; методичні прийоми обробки первинної (вхідної) інформації; узагальнення й реалізація результатів аналізу.

Тема 9. Організація фінансового контролю бюджетних установ

Державний фінансовий контроль – сутність, види та порядок проведення; основні методи державного фінансового контролю: камеральна перевірка, моніторинг, обстеження; сутність та основні завдання аудиту фінансово-господарської діяльності; особливості проведення аудиту фінансово-господарської діяльності бюджетних установ; етапи проведення аудиту; інспектування сутність та основні завдання; методи інспектування, ревізії; особливості проведення перевірки державних закупівель, механізм організації внутрішнього контролю бюджетних організацій.

Тема 10. Особливості фінансової діяльності бюджетних установ різних сфер

Бюджетні установи сфери освіти сутність та класифікація; порядок створення, реорганізації та ліквідації закладів освіти; структура освіти України; дошкільний виховний заклад; середні заклади освіти; позашкільні заклади освіти; професійнотехнічний навчальний заклад; вищі заклади освіти; заклади післядипломної освіти; фінансово-господарська діяльність установ сфери освіти; платні послуги в системі вищої освіти; видатки установ сфери освіти, їх класифікація та особливості планування; система зарплати вчителів; фонд зарплати вчителів; педагогічна ставка; фонд заробітної плати вищих закладів освіти.

Заклади охорони здоров'я, сутність, класифікація та особливості функціонування; фінансово-господарська діяльність закладів охорони здоров'я; джерела формування

коштів закладів охорони здоров'я; перелік й особливості надання платних послуг; сутність видатків бюджетної установи; економічна класифікація видатків на охорону здоров'я; планування видатків на охорону здоров'я; особливості нарахування заробітної плати медичних працівників; капітальні видатки установ охорони здоров'я.

Фінансування закладів культури і мистецтва, склад видатків. Класифікація закладів культури і мистецтва, фінансування заходів з фізичної культури і спорту; фінансова підтримка громадських організацій; видатки на науково-дослідну діяльність; видатки на державне управління та судову владу.

4. Структура залікового кредиту з дисципліни «Фінанси державних установ і організацій»

денна форма навчання

Назва теми	Кількість годин					
	Лекції	Практич.ні заняття	Індивідуальна робота	Тренінг	Самостійна робота	Контрольні заходи
Змістовий модуль 1						
Тема 1. Сутність та особливості організації фінансів бюджетних установ і організацій	2	1	1	3	5	Поточне опитування
Тема 2. Основи бюджетного фінансування	2	1			10	Поточне опитування
Тема 3. Фінансові ресурси бюджетної установи	4	1			10	Поточне опитування
Тема 4. Кошторис бюджетної установи	4	1			10	Поточне опитування
Тема 5. Фінансове планування діяльності бюджетної установи	4	2			10	Поточне опитування
Змістовий модуль 2						
Тема 6. Майно бюджетної установи	2	1	2	3	10	Поточне опитування
Тема 7. Звітність бюджетних установ	2	1			10	Поточне опитування
Тема 8. Аналіз фінансово-господарської діяльності бюджетних установ	4	2			10	Поточне опитування
Тема 9. Організація фінансового контролю бюджетних установ	4	2			10	Поточне опитування
Тема 10. Особливості фінансової діяльності бюджетних установ різних сфер	4	2			10	Поточне опитування
РАЗОМ	32	14	3	6	95	

5. ТЕМАТИКА ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Змістовий модуль 1. Теоретико-організаційні засади фінансів державних установ і організацій

Практичне заняття 1

Тема 1. Сутність та особливості організації фінансів бюджетних установ і організацій

Мета: з'ясування сутності бюджетної організації як специфічного суб'єкта господарювання та його роль у розвитку економіки; розкриття функцій та принципів функціонування бюджетних установ; вивчення правових основ створення та діяльності бюджетних установ в Україні.

Питання для обговорення:

1. Сутність бюджетних установ і правові засади їхнього створення.
2. Господарська діяльність бюджетних установ.
3. Види та класифікація бюджетних установ.
4. Фінанси бюджетних установ.

Тема 2. Основи бюджетного фінансування

Мета: з'ясування сутності бюджетного фінансування, його принципів, форм і методів; вивчення особливостей бюджетного фінансування в сучасних умовах.

Питання для обговорення:

1. Сутність бюджетного фінансування.
2. Принципи бюджетного фінансування.
3. Форми бюджетного фінансування.
4. Методи бюджетного фінансування.

Практичне заняття 2

Тема 3. Фінансові ресурси бюджетної установи

Мета: з'ясування особливостей формування фінансових ресурсів бюджетної установи в сучасних умовах.

Питання для обговорення:

1. Поняття та принципи формування фінансових ресурсів бюджетної установи.
2. Види та класифікація фінансових ресурсів бюджетної установи.
3. Доходи бюджетної установи: сутність і види.
4. Видатки бюджетної установи, їхня характеристика.

Тема 4. Кошторис бюджетної установи

Мета: з'ясування проблем та особливостей здійснення кошторисного фінансування бюджетних установ в сучасних умовах.

Питання для обговорення:

1. Поняття кошторису бюджетної установи, їхні види.
2. Структура кошторису бюджетної установи.
3. Порядок складання кошторису бюджетної установи.
4. Порядок розгляду й затвердження кошторису.
5. Вимоги до виконання кошторису.

Практичне заняття 3

Тема 5. Фінансове планування діяльності бюджетної установи

Мета: з'ясування теоретичних й практичних основ фінансового планування діяльності бюджетних установ у розрізі бюджетної класифікації; вивчення принципів та методів бюджетного планування; розгляд базових показників діяльності бюджетних установ і структури їхніх витрат.

Питання для обговорення:

1. Організаційні основи фінансового планування діяльності бюджетної установи.
2. Методи фінансового планування.
3. Основні показники, що визначають обсяг бюджетних асигнувань.
4. Нормативи витрат і фінансові норми.

Змістовий модуль 2. Специфіка організації діяльності бюджетних установ і організацій

Практичне заняття 4

Тема 6. Майно бюджетної установи

Мета: вивчення особливостей управління майном бюджетних установ в сучасних умовах.

Питання для обговорення:

1. Сутність і види майна бюджетної установи.
2. Види активів бюджетної установи та їхня характеристика.
3. Пасиви бюджетної установи: сутність, склад і види.

Тема 7. Звітність бюджетних установ

Мета: розкрити принципи, порядок формування та подання звітності бюджетних установ. вивчити порядок зберігання, списання бухгалтерських документів та проведення перевірки узгодженості показників різних форм звітності.

Питання для обговорення:

1. Поняття та класифікація звітності бюджетних установ.
2. Фінансова звітність установи.
3. Бюджетна звітність установи.

Практичне заняття 5

Тема 8. Аналіз фінансово-господарської діяльності бюджетних установ

Мета: розглянути та узагальнити теоретичні аспекти дослідження фінансового стану бюджетних установ; з'ясувати особливості проведення фінансового аналізу бюджетної організації; уточнити перелік та зміст процесу аналізу фінансово-господарської діяльності бюджетної установи.

Питання для обговорення:

1. Сутність та особливості аналізу фінансово-господарської діяльності бюджетних установ.
2. Методи та етапи аналізу діяльності бюджетної установи.
3. Аналіз фінансової діяльності та фінансового стану бюджетної установи.

Практичне заняття 6

Тема 9. Організація фінансового контролю бюджетних установ

Мета: вивчення видів та порядку проведення державного фінансового контролю; з'ясування особливостей проведення перевірки державних закупівель, механізму організації внутрішнього контролю бюджетних організацій.

Питання для обговорення:

1. Сутність, мета та завдання державного фінансового контролю.

2. Види і форми здійснення державного фінансового контролю.
3. Предмет і метод державного фінансового контролю.
4. Принципи організації та здійснення державного фінансового контролю.

Практичне заняття 7

Тема 10. Особливості фінансової діяльності бюджетних установ різних сфер

Мета: вивчення особливостей фінансової діяльності бюджетних установ сфери освіти, охорони здоров'я, культури і мистецтва, спорту та ін.

Питання для обговорення:

1. Особливості фінансової діяльності бюджетних установ сфери освіти.
2. Особливості фінансової діяльності бюджетних установ сфери охорони здоров'я.
3. Особливості фінансової діяльності інших бюджетних установ.

6. Тренінг з дисципліни

Метою тренінгу з дисципліни «Фінанси державних установ і організацій» є узагальнення, засвоєння та закріплення знань, отриманих на лекційних і практичних заняттях, формування у здобувачів критичного мислення для пропонування професійних рішень, цілісного бачення і вирішення проблем функціонування державних установ і організацій та забезпечення їхньої статутної діяльності необхідними фінансовими ресурсами.

Успішне проходження тренінгу сприяє посиленню практичної спрямованості у підготовці фахівців за ступенем вищої освіти «бакалавр».

Організація і порядок проведення тренінгу

1. Вступна частина проводиться з метою ознайомлення здобувачів з темою тренінгового заняття.
2. Організаційна частина полягає у створенні робочого настрою у колективі, визначенні правил проведення тренінгового заняття. Можлива наявність роздаткового матеріалу у вигляді таблиць, бланків документів.
3. Практична частина реалізовується шляхом виконання завдань у групах здобувачів у кількості 3-5 осіб з певних проблемних питань теми тренінгового заняття.
4. Підведення підсумків. Обговорюються результати виконаних завдань у групах. Обмін думками з питань, які виносились на тренінгові заняття.

Завдання тренінгу

1. Проаналізувати систему управління та фінансового забезпечення державних установ та організацій (обирається здобувачами самостійно) використовуючи статистичний матеріал за останні 3 роки.
2. Відзначити основні проблеми діяльності державних установ та організацій в Україні на напрями їх вирішення у порівнянні із західною практикою.

Оцінювання результатів тренінгу

Підсумкова оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання двох завдань тренінгу.

7. Самостійна робота

Самостійна робота з дисципліни «Фінанси державних установ і організацій» виконується індивідуально кожним здобувачем освіти. Вона охоплює основні теми дисципліни і полягає у проведенні економічних і фінансових розрахунків та обґрунтуванні отриманих результатів. Самостійна робота представляє собою набір локальних завдань, основною метою яких є виявлення знань здобувачів щодо організації фінансових відносин державних установ та організацій, а також навичок практичної роботи з розрахунку

доходів та витрат бюджетної установи, аналізу динаміки активів та пасивів бюджетної установи, аналізу фінансової звітності державних установ та організацій та ін.

Виконання самостійної роботи є одним із обов'язкових складових модулів залікового кредиту з дисципліни.

Завдання самостійної роботи

На основі фінансової звітності бюджетної установи (за вибором здобувача) здійснити аналіз фінансового стану та зробити висновки щодо її фінансово-господарської діяльності.

Завдання 1

Проаналізуйте склад, структуру та динаміку доходів бюджетної установи (табл. 1). Сформулюйте висновки.

Вихідна інформація: форма № 2-дс «Звіт про фінансові результати» за два роки.

Таблиця 1

Аналіз складу, структури та динаміки доходів бюджетної установи

Вид доходів	Рядок форми № 2-дс	р.		р.		Відхилення (+,-)	
		сума, тис. грн	частка, %	сума, тис. грн	частка, %	абсолютне, тис. грн	відносне, %
А	Б	1	2	3	4	5=3-1	6=5/1 x100
Доходи від обмінних операцій							
Бюджетні асигнування	2010						
Доходи від надання послуг (виконання робіт)	2020						
Доходи від продажу активів	2030						
Фінансові доходи	2040						
Інші доходи від обмінних операцій	2050						
Усього доходів від обмінних операцій	2080						
Доходи від необмінних операцій							
Податкові надходження	2090						
Неподаткові надходження	2100						
Трансферти	2110						
Надходження від державних цільових фондів	2120						
Інші доходи від необмінних операцій	2130						
Усього доходів від необмінних операцій	2170						
Усього доходів	2200		100,0		100,0		

Завдання 2

Проаналізуйте склад, структуру та динаміку витрат бюджетної установи (табл. 2). Сформулюйте висновки.

Вихідна інформація: форма № 2-дс «Звіт про фінансові результати» за два роки.

Таблиця 2

Аналіз складу, структури та динаміки витрат бюджетної установи

Вид витрат	Рядок форми № 2-ДС	р.		р.		Відхилення (+,-)	
		сума, тис. грн	частка, %	сума, тис. грн	частка, %	абсолютне, тис. грн	відношення, %
А	Б	1	2	3	4	5=3-1	6=5/1 x100
Витрати за обмінними операціями							
Витрати на виконання бюджетних програм	2210						
Витрати на виготовлення продукції (надання послуг, виконання робіт)	2220						
Витрати з продажу активів	2230						
Фінансові витрати	2240						
Інші витрати за обмінними операціями	2250						
Усього витрат за обмінними операціями	2290						
Витрати за необмінними операціями							
Трансферти	2300						
Інші витрати за необмінними операціями	2310						
Усього витрат за необмінними операціями	2340						
Усього витрат	2380		100,0		100,0		

Завдання 3

Проведіть аналіз складу, структури та динаміки активів (майна) бюджетної установи (табл. 3). Сформулюйте висновки.

Вихідна інформація: форма № 1-дс «Баланс» за два роки.

Таблиця 3

Склад, структура та динаміка активів бюджетної установи (станом на кінець року)

Вид активів (майна)	Р.		Р.		Зміни (+,-)		
	сума, тис. грн	у % до підсумку	сума, тис. грн	у % до підсумку	суми, тис. грн	частки, в. п.	у %
А	1	2	3	4	5=3-1	6=4-2	7=5/1 x100
Активи - всього							
1. Нефінансові активи							
1.1. Основні засоби							
1.2. Нематеріальні активи							
1.3. Запаси							

2. Фінансові активи							
2.1. Довгострокова дебіторська заборгованість							
2.2. Поточна дебіторська заборгованість							
2.3. Грошові кошти та їх еквіваленти розпорядників бюджетних коштів та державних цільових фондів у національній валюті							
2.3.1. в касі							
2.3.2. в казначействі							
3. Витрати майбутніх періодів							

Завдання 4

Проведіть аналіз складу, структури та динаміки пасивів (капіталу) бюджетної установи (табл. 4). Сформулюйте висновки.

Вихідна інформація: форма № 1-дс «Баланс» за два роки.

Таблиця 4

Склад, структура та динаміка пасивів бюджетної установи (станом на кінець року)

Вид пасивів (капіталу)	р.		р.		Зміни (+,-)		
	сума, тис. грн	у % до підсумку	сума, тис. грн	у % до підсумку	суми, тис. грн	частки, в. п.	у %
А	1	2	3	4	5=3-1	6=4-2	7=5/1 x100
Пасиви - всього							
1. Власний капітал та фінансовий результат							
1.1. Внесений капітал							
1.2. Капітал у дооцінках							
1.3. Фінансовий результат							

1.4. Резерви							
1.5. Цільове фінансування							
2. Зобов'язання							
2.1. Довгострокові зобов'язання							
2.2. Поточна заборгованість за довгостроковими зобов'язаннями							
2.3. Поточні зобов'язання							
3. Забезпечення							
4. Доходи майбутніх періодів							

Завдання 5

Проведіть порівняльний аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості шляхом складання розрахункового балансу, визначте дебетове (кредитове) сальдо (табл. 5). Сформулюйте висновки. *Вихідна інформація:* форма № 1-дс «Баланс» за звітний рік.

Таблиця 5

Порівняльний аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості (станом на кінець ____ р.), тис. грн

Вид заборгованості	Дебіторська заборгованість	Кредиторська заборгованість	Перевищення заборгованості	
			дебіторської (активне сальдо)	кредиторської (пасивне сальдо)
З бюджетом				
За товари, роботи, послуги				
За кредитами				
За авансами				
Із соціального страхування				
За внутрішніми розрахунками				
Інша заборгованість				
Усього				

Самостійна робота оформлюється у вигляді робочого зошита та подається на оцінювання.

Оцінювання результатів самостійної роботи

При оцінці результатів самостійної роботи враховуються: глибина та всебічність розкриття змісту поставлених завдань; самостійність, аргументованість проведених розрахунків; відображення власної позиції щодо вирішення проблеми фінансового забезпечення діяльності бюджетної установи. Оцінюється самостійна робота за 100-бальною шкалою. Підсумкова оцінка визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання кожного із п'яти завдань роботи.

8. Методи навчання

У навчальному процесі застосовуються: лекції, практичні заняття, консультації, самостійна робота, індивідуальна робота, робота у групах, тренінг, поточне опитування, тестування, ситуативне моделювання, підготовка і презентація проєктів.

9. Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання

У процесі вивчення дисципліни «Фінанси державних установ і організацій» використовуються наступні засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- поточне опитування та тестування;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- оцінювання результатів модульної контрольної роботи;
- оцінювання результатів роботи під час тренінгу;
- оцінювання результатів самостійної роботи;
- інші види індивідуальних і групових завдань;
- залік.

10. Політика оцінювання

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання усіх видів завдань студентами і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів проводиться в установленому порядку.

Політика щодо академічної доброчесності. Списування під час проведення контрольних заходів заборонені. Під час контрольного заходу студент може користуватися лише дозволеними допоміжними матеріалами або засобами, йому забороняється в будь-якій формі обмінюватися інформацією з іншими студентами, використовувати, розповсюджувати, збирати варіанти контрольних завдань.

Політика щодо відвідування. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в дистанційній формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

11. Критерії, форми поточного та підсумкового контролю

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) з дисципліни «Фінанси державних установ і організацій ізацій» визначається як середньозважена величина, в залежності від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Модуль 1		Модуль 2	Модуль 3
40%	40%	5%	15%
Поточне опитування	Модульний контроль	Тренінг	Самостійна робота
Підсумкова оцінка за поточне оцінювання визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих під час занять (кожен здобувач має бути оцінений кожного заняття)	Модульна робота по темах 1-10	Підсумкова оцінка за тренінг визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання двох завдань тренінгу	Підсумкова оцінка за самостійну роботу визначається як середнє арифметичне з оцінок, отриманих за виконання кожного із п'яти завдань роботи

Поточне опитування під час заняття:

90–100 балів ставиться за таких умов:

- здобувач активно працює протягом практичного заняття;
- глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань, дає повну, аргументовану, послідовну й обґрунтовану відповідь, що супроводжується правильними прикладами, на підтвердження власних думок, здійснює аналіз і формулює висновки, вільно послуговується термінологією у сфері антикризового фінансового управління;
- розв'язує задачі, вирішує практичні та ситуаційні завдання, досконало володіє навиками користування фінансовою звітністю підприємства та її ґрунтовного аналітичного опрацювання.

75–89 балів ставиться за таких умов:

- здобувач доволі активно працює протягом практичного заняття;
- дає правильний, достатньо повний, обґрунтований виклад навчального матеріалу, але при додаткових контрольних запитаннях, які ставить викладач, не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки;
- розв'язує задачі, вирішує практичні та ситуаційні завдання лише з певною допомогою викладача чи колег, вміє користуватися фінансовою звітністю підприємства.

60–74 бали ставиться за таких умов:

- здобувач на занятті поводить себе пасивно, відповідає лише за викликом викладача;
- загалом виявляє знання основного навчального матеріалу, що розглядається, та викладає його основний зміст, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

35–59 балів ставиться за таких умов:

- допускає суттєві помилки або зовсім пропускає матеріал і частково виправляє ці помилки тільки після підказок викладача;
- здобувач виявляє незнання значної частини навчального матеріалу, нелогічно його викладає, у відповіді мають місце заминки і перерви, не може пояснити проблему, хоча і поверхнево її розуміє;
- викладає матеріал не достатньо зв'язно і без логічної послідовності.

0–34 бали ставиться за таких умов:

- здобувач фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) викладає початковий матеріал, припускаючись при цьому суттєвих неточностей і помилок, які не виправляє навіть при підказках викладача;
- виявляє нерозуміння змісту теоретичних питань і практичних завдань і, як наслідок цього – демонструє повну відсутність навичок як в аналізі явищ, так і в подальшому виконанні практичних завдань.

Модульна робота – вид контролю, при якому засвоєння здобувачем теоретичного та практичного матеріалу оцінюється від 0 до 100 балів як сума балів за виконані завдання: тести: 20 тестів, за правильну відповідь на кожен із яких студент може отримати 3 бали, що в підсумку дає максимально 60 балів; задачі (практичні завдання): 2 задачі, за розв'язання кожної із яких студент може отримати від 0 до 20 балів, що в підсумку дає максимально 40 балів.

Тренінг:

90–100 балів ставиться за таких умов:

- здобувач у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його використовує під час виконання завдань тренінгу, виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів ставиться за таких умов:

– здобувач достатньо повно володіє навчальним матеріалом, але при виконанні окремих завдань тренінгу не вистачає достатньої глибини та аргументації його використання, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки, загалом виявляє творчий підхід до виконання завдань;

65–74 бали ставиться за таких умов:

– здобувач в цілому володіє навчальним матеріалом та загалом його використовує при виконанні завдань тренінгу, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому суттєві неточності та помилки, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–64 бали ставиться за таких умов:

– здобувач не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, фрагментарно (без аргументації та обґрунтування) його використовує, недостатньо розкриває зміст завдань тренінгу, допускаючи при цьому суттєві неточності, не виявляє творчого підходу до виконання завдань;

1–59 бали ставиться за таких умов:

– здобувач не володіє навчальним матеріалом, не розкриває зміст завдань тренінгу, не бере участі у колективних завданнях під час проведення тренінгу.

Самостійна робота:

90–100 балів ставиться за таких умов:

– зміст самостійної роботи повністю відповідає встановленим вимогам, містить елементи самостійного дослідження, свідчить про високий рівень опанування навчального матеріалу, здобувач на високому рівні виявляє творчий підхід до виконання завдань;

75–89 балів ставиться за таких умов:

– зміст самостійної роботи в основному відповідає встановленим вимогам, можуть бути несуттєві недопрацювання за окремими завданнями, свідчить про належний рівень опанування навчального матеріалу, здобувач належно виявляє творчий підхід до виконання завдань;

60–64 бали ставиться за таких умов:

– поставлені завдання виконані на недостатньому рівні; наведені авторські напрацювання є загальними і слабо обґрунтованими, свідчать про недостатній рівень опанування навчального матеріалу; здобувач припускається значних помилок у виконанні завдань, в окремих моментах виявляє творчий підхід до виконання завдань;

1–59 бали ставиться за таких умов:

– завдання практично не виконані; відсутні авторські напрацювання; грубі помилки у вирішенні завдань роботи, що свідчать про низький рівень опанування навчального матеріалу; здобувач не виявляє творчого підходу до виконання завдань.

Шкала оцінювання:

За шкалою університету	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90-100	відмінно	A (відмінно)
85-89	добре	B (дуже добре)
75-84		C (добре)
65-74	задовільно	D (задовільно)
60-64		E (достатньо)
35-59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1-34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачає навчальна дисципліна

№ з/п	Найменування	Номер теми
1.	Технічне забезпечення: мультимедійний проєктор, ноутбук, проєкційний екран.	1-10
2.	Базове програмне забезпечення: ОС Windows. Стандартне програмне забезпечення базових інформаційних технологій: MS Office (Word, Excel, PowerPoint). Телекомунікаційне програмне забезпечення (Internet Explorer, Opera, Google Chrome, Firefox, Viber тощо).	1-10
3.	Комунікаційна навчальна платформа (Moodle) для організації дистанційного навчання (за необхідності).	1-10
4.	Комунікаційне програмне забезпечення Zoom для проведення занять в режимі on-line (за необхідності).	1-10

13. Рекомендовані джерела інформації

1. Бюджетний кодекс України від 08.08.2010 р. № 2456-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17>
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
3. Класифікація інституційних секторів економіки України (KICE): Наказ Державної служби статистики України від 03.12.2014 р. № 378. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/klasf/st_kls/op_kise_2016.htm
4. Про затвердження Порядку складання, розгляду, затвердження та основних вимог до виконання кошторисів бюджетних установ: Постанова Кабінету Міністрів України від 28 лютого 2002 р. № 228. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/228-2002-п#Text>
5. Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб: Закон України від 09.01.2025 р. № 4196-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4196-20#Text>
6. Басюк О. П. Цифрові технології в оптимізації бюджетного процесу: кращий світовий досвід та висновки для України. *Актуальні проблеми державного управління*. 2022. № 1(60). С. 116-131.
7. Бессонова С. І., Кленін О. В. Роль державного фінансового аудиту в системі контролю бюджетних установ. *Підприємництво і торгівля*. 2021. № 29. С. 15-19.
8. Бюджетна система України: навчальний посібник в схемах і таблицях. [С. В. Качула, Г. Є. Павлова, Л. В. Лисяк, Добровольська О.В., Л. І. Катан]. Дніпро: Монолит, 2021. 332 с.
9. Гевлич Л. Л. Облік у бюджетних установах: навчальний посібник. Вінниця: ДонНУ імені Василя Стуса, 2022. 181 с
10. Гончаренко Н. Г. Фінансове планування як елемент забезпечення управління фінансовими ресурсами бюджетних установ. *Економічний простір*. 2021. № 165. С. 116-119.
11. Колесніченко А. С. Стратегічний вектор розвитку системи бюджетування в державному секторі як інтеграція обліку, аналізу, оподаткування та контролю. *Економіка та держава*. 2021. № 11. С. 58–64.
12. Колпакова А. Державний фінансовий контроль на сучасному етапі: огляд концептуальних засад. *International Science Journal of Management, Economics & Finance*. 2023. № 2(1). С. 9-18.

13. Конєва І. І. Управління фінансовим забезпеченням діяльності медичних закладів України. *Збірник наукових праць ДУІТ. Сер.: Економіка і управління*. 2023. Вип. 53. С. 91-102.
14. Кравченко Л. Платні послуги. Самотест для бюджетних установ. *Головбух Бюджет*. 2022. № 31. URL: <https://ebudget.expertus.com.ua/10000489>
15. Крамаренко К. Безпекові аспекти функціонування бюджетних установ. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2022. № 1(01). С. 124-127.
16. Крамаренко К. М. Фінансовий механізм бюджетних установ в сучасних умовах. *Цифрова економіка та економічна безпека*. 2023. Вип. 5(05). С. 33-36.
17. Крамаренко К. Методи бюджетування та їх місце у системі фінансового забезпечення бюджетних установ. *Економіка та суспільство*. 2023. № 55. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/2822/2742>
18. Крамаренко К. М. Концептуальні засади фінансового забезпечення бюджетних установ в умовах невизначеності. *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2025. № 17. URL: <https://reicst.com.ua/pmt/article/view/2025-17-03-03/2025-17-03-03>
19. Краус К. М., Краус Н. М., Юрченко А. М. Інституційні засади управління фінансовим забезпеченням закладів освіти: світовий досвід та українська практика. *Європейський науковий журнал економічних та фінансових інновацій*. 2022. № 1. С. 16-33.
20. Максимова І. Напрями вдосконалення внутрішнього аудиту бюджетних установ. *Економіка та суспільство*. 2022. № 35. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1101/1058>
21. Машошина Т. В., Городенська І. С. Теоретичні аспекти фінансового планування діяльності бюджетних установ. *Current methods of improving outdated technologies and methods: abstracts of I International Scientific and Practical Conference, Bilbao, Spain (January 08-10, 2024)*. 2024. Р. 90-91.
22. Методичний посібник щодо аспектів управління ризиками, як складової системи внутрішнього контролю у розпорядника бюджетних коштів. Київ: Міністерство фінансів України, 2022. 22 с. URL: https://mof.gov.ua/storage/files/%D0%B4%D0%BE%D0%B4_%20%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%B8%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%B9%D0%BF%D0%BE%D1%81%D1%96%D0%B1%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%D1%89%D0%BE%D0%B4%D0%BE%20%D0%B0%D1%81%D0%BF%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%96%D0%B2%20%D1%83%D0%BF%D1%80%D0%B0%D0%B2%D0%BB%D1%96%D0%BD%D0%BD%D1%8F%20%D1%80%D0%B8%D0%B7%D0%B8%D0%BA%D0%B0%D0%BC%D0%B8.pdf
23. Посилкіна О. В., Гладкова О. В. Актуальні проблеми фінансового забезпечення діяльності закладів охорони здоров'я в Україні в умовах їх реформування. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського. Серія: Економіка і управління*. 2021. № 2. Т. 32(71). С. 43-49.
24. Середа О. О. Фінансування бюджетних установ: проблеми і перспективи. *Економіка та суспільство*. 2021. Вип. 34. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/1018/976>
25. Скрипник Г., Владислав Ч. Державний фінансовий контроль України в умовах воєнного стану. *Економіка та суспільство*. 2024. Вип. 70. URL: <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/5397/5339>
26. Станкус Т. Кошторис бюджетної установи: складання, затвердження та виконання. *Бухгалтер бюджетної установи*. 2023. URL: [https://buhgalter.com.ua/articles/shpargalki/koshtoris-byudzhetnoyi-ustanovi-skladannya-zatverdzhennya-ta/](https://buhgalter.com.ua/articles/shpargalki/koshtoris-byudzhetnoyi-ustanovi-skladannya-zatverdzhennya-ta-vikonannya/)

27. Фінанси бюджетних установ: навч. посіб. [Н. А. Дехтяр, О. В. Дейнека, О. В. Люта, Н. Г. Пігуль]. Суми : Сумський державний університет, 2020. 229 с.
28. Цятковська О. Організація обліку нефінансових активів державних установ. *Економічний аналіз*. 2023. Т. 33. № 3. С. 355-364.
29. Berkeley A., Ryan-Collins, J., Tye R., Voldsgaard A. and Wilson N. The self-financing state: An institutional analysis of government expenditure, revenue collection and debt issuance operations in the United Kingdom. *UCL Institute for Innovation and Public Purpose, Working Paper Series* (IIPP WP 2022-08). 2022. URL: https://www.ucl.ac.uk/bartlett/public-purpose/sites/bartlett_public_purpose/files/the_self-financing_state_an_institutional_analysis_of_government_expenditure_revenue_collection_and_debt_issuance_operations_in_the_united_kingdom.pdf
30. Morozov V., Shulzhyk Y., Svichkar V., Fastovets N., Shamborovskyi G. The role of state and non-state institutions in the formation of regulatory paradigms in the international business environment. *Salud, Ciencia y Tecnología - Serie de Conferencias*. 2024. Vol. 3. 1126. URL: <https://conferencias.ageditor.ar/index.php/sctconf/article/view/1126>